

Pirkanmaan hyvinvointialue
PL 272, 33101 Tampere
etunimi.sukunimi@pirha.fi
pirha.fi

Vastaus
22.5.2024

**Vastaus Pirkanmaan hyvinvointialueen vammaisneuvoston aloitteeseen asiassa
”Vammaispoliittinen ohjelma Pirkanmaan hyvinvointialueelle”**

Pirkanmaan hyvinvointialueen vammaisneuvosto on jättänyt aloitteen vammaispoliittisen ohjelman laatimiseksi hyvinvointialueelle. Aloitteen valmistelussa on tehty yhteistyötä monipalveluvaliokunnan puheenjohtajiston kanssa. Aloite on toimitettu kirjaamoon 8.2.2024, josta se on toimitettu Strategisen ohjauksen ja järjestämisen yksikköön ja sieltä vastuutettu eteenpäin Ikäihmisten ja vammaisten palvelulinjan kautta 15.5.2024 Integraation toimialueelle, perusteluna vammaispoliittisen ohjelman poikkileikkaavuus Pirkanmaan hyvinvointialueen eri hallinnonaloilla.

Vammaisneuvosto katsoo, että vammaispoliittinen ohjelma toimii suunnannäyttäjänä ja sitouttaa eri osapuolia vammaisten henkilöiden aseman parantamiseen. Suomi on hyväksynyt YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen, joka on oikeudellisesti sitova kansainvälinen asiakirja. Yleissopimuksen tarkoituksena on edistää, suojella ja taata vammaisille henkilöille täysimääräisesti ja yhdenvertaisesti kaikki ihmisoikeudet ja perusvapaudet sekä edistää vammaisten henkilöiden ihmisarvon kunnioittamista. Yleissopimuksen periaatteet luovat pohjan vammaispoliittiselle ohjelmalle sekä vammaisvaikutusten arvioinnille. Vammaispoliittinen ohjelma sisältää myös yhdenvertaisuuden näkökulman; miten vammaisten yhdenvertaisuutta Pirkanmaan hyvinvointialueen eri palvelulinjojen palveluissa toteutetaan ja edistetään.



Vammaispoliittista ohjelmaa koskevassa aloitteessa korostetaan YK:n vammaisoikeuksien sopimuksen sisältöjen täyttymisen lisäksi, että vammaisilla on oikeus jokapäiväisen elämän itsenäisiin valintoihin, muun muassa oikeus terveyteen, kuntoutukseen, riittävään elintasoon ja sosiaaliturvaan, oikeus päättää itsenäisesti asuinpaikastaan ja -järjestelyistään, oikeus koulutukseen ja työntekoon vapailla työmarkkinoilla, oikeus henkilökohtaiseen liikkumiseen haluamallaan tavalla sekä oikeus osallisuuteen, esteettömiin harrastuksiin ja sosiaaliseen vuorovaikutukseen. Aloitteessa todetaan, että sosiaali- ja terveystaloudissa tulee kiinnittää erityistä huomiota vammaisten henkilöiden oikeuksiin ja varmistaa, että vammaisten palveluista päättävillä viranhaltijoilla on riittävä tietous vammaisten lakiin perustuvista oikeuksista ja itsemääräämisoikeudesta. Tämän varmistamiseksi vammaispoliittista ohjelmaa pidetään erittäin tärkeänä työkaluna.

Vammaispoliittinen ohjelma sekä Ikäihmisten ja vammaisten palvelulinjalla valmistelussa oleva VAPA2035 kehittämisohjelma täydentävät toisiaan. VAPA2035 kehittämisohjelmassa määritellään vammaispalvelujen järjestämisen tavat ja suuntaviivat tulevien vuosien ajalle. Kehittämisohjelman sisältöihin vaikuttaa erityisesti uuden vammaispalvelulain voimaantulo 1.1.2025. Kehittämisohjelman rinnalla vammaispoliittinen ohjelma (VAMPO) on Pirkanmaan hyvinvointialueella palvelualueet leikkaava ohjelmakokonaisuus, jossa painotetaan erityisesti vammaisten oikeuksien ja yhdenvertaisuuden toteutumista asiakkaina ja kansalaisina.

Vammaispoliittisen ohjelma nähdään Pirkanmaan hyvinvointialueella vammaisneuvoston esittämän aloitteen mukaisesti tarpeelliseksi. Vammaispoliittisessa ohjelmassa asetettavat tavoitteet ja sisällöt tulee ottaa kattavasti huomioon ja käytännön toimenpiteiksi kaikilla palvelualueilla. Ohjelman laadinnan tueksi käynnistetään työryhmätyöskentely, johon vammaisneuvoston nimeämän kokoonpanon ohella nimetään edustajia laaja-alaisesti eri palvelulinjoilta. Työryhmään pyydetään mukaan osallistujia myös valiokunnista. Työryhmän perustamisesta tehdään erillinen viranhaltijapäätös sote-palvelujen palvelulinjalla. Ryhmää täydennetään tarpeiden mukaisesti asiantuntija- ja sidosryhmäedustuksilla. Vammaispoliittisen ohjelman laatimiseen nimetään kirjoittaja- ja kokoajaresurssi Integraation toimialueelta.

Tampereella 22.5.2024

Tuukka Salkoaho

integraatiojohtaja